

відновити нормальну роботу, підтримувати стабільність розвитку, платоспроможність та мінімізувати збитки через перерви у виробництві»[4, с. 113].

Література:

1. Плиса В., Плиса М., Плиса З. Управління ризиками у сфері електронних страхових послуг. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2021. Випуск 60. С. 86-104. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2021.60.0.6008>
2. Eckert C. & Osterrieder K. (2020). How digitalization affects insurance companies: overview and use cases of digital technologies. *Zeitschrift für die gesamte Versicherungswissenschaft*. <https://doi.org/10.1007/s12297-020-00475-9>
3. Плиса В.И. Страховий менеджмент : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 378 с.
4. Дзямка М.А. Розвиток кіберстрахування в Україні. *Проблеми розвитку страхування в Україні. Науковий студентський збірник*. 2022. Вип. 3. С. 113-116.

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ У ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ.

Дідик А.К.

*Науковий керівник: Благой В.В., к.е.н., доцент
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Питання економічного аналізу відіграють важливу роль при оцінці ефективності господарської діяльності та пошуку шляхів її підвищення. Будь-яка підприємницька діяльність потребує постійного контролю за своїм розвитком, аналізу процесів під дію яких потрапляє підприємство в сучасних умовах господарювання. Це, передусім, пов'язано із зміною економічних умов, в яких працює підприємство, кон'юнктури ринку, податкового законодавства тощо. Суть проблеми полягає в тому, що більшість підприємців, які зіткнулися з перешкодами, не задумуються над необхідністю та важливістю саме економічного аналізу своєї діяльності, а тому взагалі його не здійснюють. На підприємствах відсутні кваліфіковані економісти, які могли б ефективно здійснювати аналіз основних показників діяльності підприємства і своєчасно розробляти можливі шляхи виходу з кризових ситуацій.

Економічний аналіз необхідний на всіх етапах підприємницької діяльності: від задумів і формування підприємства до реалізації кожного етапу його функціонування, дотримуючись принципів етапності самого аналізу. А множина альтернатив для прийняття стратегічних рішень, що формується у процесі аналізу, покликана забезпечити конкурентні переваги досліджуваного об'єкта і його прибутковість в довгостроковій перспективі.

Якщо на підприємстві починає виникати кризова ситуація, то у першу

чергу, необхідно провести економічний аналіз діяльності підприємства та виявити основні чинники, що сприяли виникненню такого критичного становища. Загалом виділяють два основні види факторів, які можуть спровокувати кризу, це зовнішні (не залежать від діяльності підприємства) та внутрішні (що залежать від підприємства).

Щодо конкретних факторів, які зумовлюють збільшення ймовірності виникнення кризи на підприємстві, то їх достатньо багато. Для кожного підприємства такий набір є індивідуальний, він залежить від внутрішніх можливостей підприємства, що можуть протидіяти факторам потенційної загрози. Система таких факторів не є статичною, вона змінюється в часі.

Аналізуючи розвиток економіки України, можна прослідкувати, що нестабільність та кризовий стан є характерними явищами для нашої держави. Сильний вплив на діяльність вітчизняних підприємств справляють глобальна фінансово-економічна криза, політичний колапс, недосконалість законодавства та недостатній рівень державної регуляторної політики. У таких умовах господарювання в управлінні підприємствами має бути врахований високий рівень впливу факторів зовнішнього середовища, а отже управління має постійно у певній мірі носити антикризовий характер.

З огляду на потребу постійного вдосконалення управління на основі впровадження наукових новацій першочерговим стає досягнення відповідного рівня організації економічного аналізу як важливої функції управління. Однак наразі в більшості випадків керівництво віддає перевагу вже існуючій та перевіреній техніці і при цьому вважає недоцільним застосовувати нову, більш прогресивну, щоб не допустити негативних фінансових результатів своєї діяльності.

У практиці управління завжди мають місце якісь недоліки, хоча й на перший погляд вони можуть бути ледве помітними. Тому, як правило, обирається оптимальне рішення - обране за яким-небудь критерієм оптимізації найефективніше з усіх альтернативних варіантів. Для того, щоб врахувати кілька імовірних варіантів дій застосовується економічний аналіз. Це метод системного дослідження певних явищ, процесів, дій, результатів, який включає комплексне глибоке вивчення роботи підприємств, їх підрозділів та інших господарських суб'єктів з метою об'єктивної оцінки її результатів.[1].

Універсальним методом економічного аналізу є метод порівнянь. Він застосовується управлінцем при порівнянні фактичних та планових показників, з використанням, в якості бази порівняння, кращих або середніх даних. В результаті відповідних порівнянь можуть бути виявлені відхилення від заданих показників плану, показників за минулі періоди, від середніх показників по виробничому об'єднанню, і висунуті пропозиції про урахування досвіду роботи кращих підприємств.

Також часто застосовується метод угруповань. За допомогою цього методу можна розділити персонал, капітал, задачі, функції, проблеми, тощо за якоюсь суттєвою ознакою. Це допомагає знайти спільні та відмінні сторони, зрозуміти їхні зв'язки, залежності та використати це в управлінських цілях. [2].

В ситуації, що склалася сьогодні в Україні, роль економічного аналізу

значно зростає, особливо в умовах виникнення кризових явищ на підприємстві, коли саме завдяки проведенню комплексного економічного аналізу вдається визначити причини кризи та розробити і обґрунтувати можливі шляхи виходу з криз. Сучасний економічний аналіз дає можливість запроваджувати на підприємстві системи комп'ютерного аналізу основних показників діяльності підприємства. Таким чином, менеджер, маючи правильно поставлені завдання, ретельно дослідивши реальні проблеми, за допомогою економічного аналізу, зможе привести свою фірму до процвітання.

Література:

1. Шкарабан С., Лазаришина І. Теоретичні засади економічного аналізу в умовах становлення ринкових відносин в Україні. *Економічний аналіз*. 2010. №7. С. 11-19.
2. Агапова А. Економічний аналіз в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання. *Економічний аналіз*. 2010. №5. С. 44-47.

ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ЗІ СТВОРЕННЯ КОМПЛЕКСУ ПЕРЕРОБКИ ЯГІД, ФРУКТІВ ТА ОВОЧІВ

Довгопол О.

Науковий керівник: Токар І.І., асистент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Комплекс з переробки ягід, фруктів та овочів – це кооперативне підприємство в межах Привільненської ОТГ, діяльність якого здійснюється шляхом об'єднання індивідуальних виробників громади на добровільних засадах задля раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів в межах кооперативної власності та поліпшення умов життя своїх членів.

Діяльність комплексу ґрунтується на функціонуванні бізнес-моделі, яка містить наступні етапи.

Етап 1. Вирощування приватними домогосподарствами та суб'єктами господарювання на території громади сировини – продукції ягідництва, садівництва та овочівництва, а також грибів

Етап 2. Закупівля/приймання сировини у домогосподарств та інших суб'єктів господарювання і/або членів кооперативу на комерційних засадах у пунктах приймання.

Етап 3. Технологічна обробка та підготовка сировини на виробничих потужностях комплексу (мийка, сортування, чищення та ін.), передавання сировини на сушіння.

Етап 4. Сушіння підготованої сировини у сушильних шафах, фасування та зберігання готової продукції на складі.

Етап 5. Реалізація готової продукції трейдерам та кінцевому споживачу через канали збуту.

Етап 6. Розподіл доходів між учасниками кооперативу та реінвестування